GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 15. *Mercurĭ, 21 Ianuariu (2) Februariu.* **1887.**

Brașovŭ, 20 Ianuariu 1887.

Din Viena, unde se ținură conferințele miniștrilorŭ austro-ungarĭ, sosescŭ scirĭ posomorîte. Nicĭ în marele consiliu de Duminecă, presidatŭ de Maiestatea Sa, nu s'au pututŭ înțelege Austriacii cu Ungurii asupra cestiunilorŭ pendente ale pactului. Numai între ministrulŭ honvedilorŭ și între colegii sĕi dela resorturile de rĕsboiu din Viena decurgŭ sfătuirile mai netedŭ, până la punctulŭ delicatŭ alŭ acoperirii cheltuelelorŭ militare, care depinde dela votulŭ parlamentelorŭ.

In memoratulŭ consiliu de miniștri sĕ se fi discutatŭ și cestiunea acoperirii cheltuelelorŭ, ce le pretinde organisarea glótelorŭ, precum și completarea unorŭ cumpĕrărĭ mai dinainte ordonate pentru armată. Se asigură, că pentru încuviințarea sumelorŭ recerute vorŭ fi convocate delegațiunile încă în luna lui Martie a anului curentŭ, décă până atuncĭ nu se va mai limpeḑi situațiunea politică turbure și amenințătóre de astăḑĭ.

Destulŭ de triste suntŭ dér prospectele ce i se deschidŭ statului ungarŭ tocmai în momentulŭ, când i se impune cu-o imperiósă necesitate alternativa, ca séu sĕ-șĭ reguleze financele séu sĕ se declare insolvabilŭ.

Șefulŭ oposițiunei moderate, contele Apponyi, șĭ-a alesŭ bine momentulŭ spre a critica într'o adunare a oposițiunii moderate din Ungaria de sudŭ, ținută Dumineca trecută în Timișóra, programa financiară a cabinetului Tisza.

Acésta programă, ḑise Apponyi, culminéză, cum se pare, în asigurarea d-lui Tisza, care dise: „am maioritatea, prin urmare remânu la putere“.

O asemenea stare de lucrurĭ nu prea servesce spre onóre maiorității. Bine că guvernulŭ a vorbitŭ în cursulŭ desbaterei budgetare de economii, de-o esploatare mai intensivă a dărei de consumŭ, dér, adauge Apponyi, tóte acestea nu se potŭ lua în seriosŭ, pe câtŭ timpŭ guvernulŭ se gândesce la cheltuelĭ de luxŭ, cum este continuarea clădirei parlamentului, cu tóte neajunsele financiare de aḑĭ, apoi mărirea cheltuielelorŭ prin acordarea de pensiunĭ miniștrilorŭ și fișpanilorŭ și prin crearea posturilorŭ de secretarĭ ai fișpanilorŭ.

In ceea ce privesce negociările pentru încheierea pactului cu Austria, conducĕtorulŭ oposițiunii moderate e de părere, că guvernulŭ nu are în vedere marele interesŭ alŭ statului ungarŭ de-așĭ puté câștiga o basă sigură pentru regularea financelorŭ sale.

Acésta basă, crede Apponyi, numai atuncĭ se va puté câștiga, décă guvernulŭ nu se va îndatora a susținé teritoriulŭ comunŭ de consumŭ înainte de a i se fi datŭ garanții, că va puté esecuta reforma dărilorŭ indirecte și mai alesŭ a dărei pe spirtŭ în înțelegere cu Austria, dér așa cum pretinde situațiunea financiară a Ungariei.

Cu multă agerime combătu Apponyi mai departe afirmarea ministrului-președinte, „că dênsulŭ a redicatŭ véḑa și puterea statului ungarŭ în afără și în întru.“

E adevĕratŭ, ḑise elŭ, că Ungaria posede aḑĭ mai mare greutate, decâtŭ orĭ și când după desastrulŭ dela Mohacĭ, dér acesta este a se mulțămì operei „înțeleptului Deak“, căreia Tisza i s'a împotrivitŭ la începutŭ, ér mai târḑiu n'a sciutŭ sĕ-o desvolte mai departe.

Dér óre aḑĭ e mai mare greutatea Ungariei decâtŭ pe timpulŭ guvernelorŭ deakiste? Insémnă óre noua direcțiune a politicei nóstre esteriόre: alianța celorŭ trei împĕrațĭ, o crescere a influinței unguresci? Nu se manifestă tocmai acum slăbiciunea guvernului în cestiunea pactului?

Și în întru, înainta-t'a óre țéra în administrația și justiția sa și pe drumulŭ ideilorŭ și alŭ reformelorŭ sănătóse? Nicĭ vorbă. Pentru aceea însĕ sub guvernulŭ de aḑĭ șĭ-a ajunsŭ punctulŭ de culminațiune în înjosirea tuturorŭ organelorŭ statului de-a servi scopurilorŭ dominațiunei unei partide.

Justiția este negligeată și stagnéză; viața publică cade în apatiă, căcĭ orĭce manifestare ce nu convine partidei domnitóre, este suprimată printr'o sistematică prigonire. De pe băncile miniștrilorŭ n'audimŭ decâtŭ polemice neînsemnate și glume mai puținŭ séu mai multŭ succese. Corupțiunea și servilismulŭ, ce se lățescŭ în societate, le descriu chiar și Tisaiștii în colorile cele mai întunecate.

Fața cu asemenĭ fapte Apponyi declară lăudăroșiile ministrului-președinte de-o amăgire optică, căcĭ crescêndŭ puterea lui și a partidei sale, elŭ crede că s'a redicatŭ puterea și véḑa țĕrii.

Noi însĕ — încheiă Apponyi — nu înțelegemŭ misiunea și véḑa statului așa, ca pentru împlinirea celei dintâiu și întărirea celei din urmă, unŭ bărbatŭ de statŭ, séu o partidă sĕ pună genunchele pe gâtŭ vieței constituționale a națiunei.

Cuvintele aceste cuprindŭ o gravă și seriósă admonițiune, numai sĕ nu fi rĕsunatŭ și de astădată în pustiă.

Corespondință din România.

Bucurescĭ, în 16 Ianuariu v. 1887.

Afacerile nostre politice interne suntŭ forte încurcate, câtŭ pentru cele esterne nu sciu ce se mai dicŭ.

Incurcăturile rĕsăritene și apusene apasă forte greu atmosfera politicei nostre esterióre. Noi, carĭ stămŭ pe câmpulŭ de acțiune alŭ certelorŭ rĕsăritene, suntemŭ cu atâtŭ mai îngrijațĭ, cu câtŭ în negura diplomației moderne nu mai putemŭ distinge pe amicĭ de inimicĭ.

Ingrijirea a începutŭ deja a se arăta chiar și pe fruntea guvernului. Acesta e urmarea când unŭ micŭ poporŭ se aruncă pre multŭ în brațele unuia mai mare și mai tare.

Convențiunile comerciale de încheiatŭ ne încurcă și mai multŭ situația. Crisa financiară, aḑĭ generală în Europa întregă, la noi din lipsa de industriă și de comerciu este mai greu simțită, dovadă crescerea agiului și stagnarea totală a afacerilorŭ comerciale.

Constatŭ unŭ lucru însĕ: — rĕsboiulŭ vamalŭ, ce'lŭ purtămŭ cu vecinii nostri Austro-Ungarĭ, are urmărĭ cu multŭ mai slabe decâtŭ acele de carĭ ne tememŭ noi.

Rĕulŭ acesta l'amŭ mai pute suferì, der ceea ce nu pre putemŭ suferì este pĕcatulŭ politicei nostre interne, care chiar acum se rĕsbună.

Țera este nemulțumită ca nicĭodată și nemulțumirea acésta a pĕtrunsŭ deja tote straturile societății. Dovadă că opiniunea publică, care la noi nu pre era desvoltată, a începutŭ a se mișca, condamnândŭ faptele rele ale guvernului.

In Camere interpelațiile curgŭ mereu și este bine cunoscutŭ, că guvernulŭ celŭ mai interpelatŭ nu este celŭ mai bunŭ; căcĭ interpelația este o armă cu două tăișurĭ, ea rănesce mai rĕu pe mănuitorŭ decă n'are temeiu.

Pănă aḑĭ celŭ rănitŭ este guvernulŭ, dovadă că se trateză de interpelații temeinice.

Temeinicia lorŭ a fostŭ mai tare dovedită chiar și de guvernŭ, care a încercatŭ a le opri, chiar cu prețulŭ „călcărei constituției“. Acéstă oprire nu a succesŭ pe deplinŭ, căcĭ după cum bine sciți, guvernulŭ a fostŭ silitŭ a se pocăi și a le da liberŭ cursŭ imediatŭ după vacanțele sfintelorŭ sĕrbătorĭ.

Rendulŭ interpelațiilorŭ s'a deschisŭ, în ședința Camerei din 12 (24) Ianuariu, de către d-lŭ N. Fleva, fostŭ primarŭ alŭ capitalei și fostŭ membru fruntașŭ alŭ partidului dela guvernŭ, de care s'a ruptŭ după 20 de anĭ de luptă frățescă, vĕdêndu'lŭ că 'șĭ părăsesce principiele »liberale naționale“ și degenereză la nivelulŭ de „colectivitate“.

Obiectulŭ au fostŭ ultimele alegerĭ comunale, carĭ cu privire la libertatea lorŭ au întrecutŭ nu numai pe ale d-lui C. Tisza, der chiarŭ și pe ale lui Midhat-Pașa.

Domnulŭ N. Fleva, unŭ vechiu deputatŭ și escelentŭ oratorŭ, ș'a începutŭ vorbirea cu cuvintele: »Obiectulŭ interpelațiunei mele nu privesce unŭ faptŭ isolatŭ, ci unŭ întregŭ sistemŭ de administrațiune“. Continuândŭ spuse, că d-sa s'a despărțitŭ de liberalii dela putere, carĭ se numescŭ pe sine „colectiviștĭ«, din causă că aceștia degenerândŭ au ajunsŭ d'a subordina cele mai vitale interese ale țĕrii intereselorŭ politicei de partidŭ. Pentru acestŭ scopŭ secretulu votului a fostŭ violatŭ în modulŭ celŭ mai urîtŭ și resultatulŭ au fostŭ vĕrsărĭ de sânge la Botoșanĭ, la Turnu-Severinŭ și în alte locurĭ; ér resultatulŭ finalŭ, pe lângă învingerea guvernului, a mai fostŭ și umplerea aresturilorŭ cu liberĭ cetățenĭ în cincĭ orașe principale.

Vĕ cruțŭ cu alte detailurĭ, carĭ nu suntŭ nicĭ frumóse nicĭ folositóre, e durerosŭ numai că au pututŭ fi dovedite prin reproducerĭ de acte adeverite.

Mai bine era de rĕmâneamŭ și noi cruțațĭ de nefericita ședință a Camerei din 12 (24) Ianuariu an. c., în care d-lŭ I. C. Brătianu ne-a datŭ o dovadă mai multŭ, câtŭ de multŭ s'a schimbatŭ. Rĕspunsulŭ d-sale ar fi mai bine de l'amŭ pute uita, căcĭ elŭ face sĕ scadă valórea parlamentarismului nostru, care a statŭ pe o treptă cu multŭ mai înaltă sub împrejurărĭ mai grele ca cele de aḑĭ. Acum valorea parlamentarismului nostru decade din di în di, precum a decădutŭ și partidulŭ d-lui I. C. Brătianu.

Totŭ ce a fostŭ mare și românescŭ în acelŭ partidŭ, odată atâtŭ de alesŭ și nobilŭ, a eșitŭ din elŭ. Ânteiu Kogălniceanu și C. A. Rosetti, întemeiătorii partidului democraticŭ în România, apoi Dim. Brătianu, N. Ionescu și toțĭ, der toțĭ bĕtrânii, carĭ au întemeiatŭ România de aḑĭ.

Astăḑi d-lŭ I. C. Brătianu este încungiuratŭ *aprópe numai* de neofițĭ și de acei omenĭ fără principii, fără valóre intelectuală și morală, pe carĭ atâtŭ de bine i-a caracterisatŭ d-lŭ M. Kogălniceanu numindu-i »zestrea guvernamentală.« Aceștĭ omenĭ suntŭ forte departe de a simți „românesce,« ba cei mai mulțĭ suntŭ atâtŭ de străinĭ simțirii românescĭ, care a clăditŭ statulŭ nostru, încâtŭ nicĭ n'au trecutŭ prin ânteia generațiune a dragostei de brazdă. Și mĕ dore inima, că trebue sĕ mărturisescŭ, că aceste spirite speculante străine conducŭ adĭ pe d-lŭ I. C. Brătianu, bărbatu care odinioră era atâtŭ de multŭ stimatŭ și iubitŭ de toțĭ Românii.

A doua interpelațiă a fostŭ a d-lui T. Maiorescu, asupra devastărilorŭ făcute în diua de 5 Septemvre anulŭ trecutŭ la redacțiunile diarelorŭ »Epoca,« „România« și »L'Indépendance Roumaine“

Totă lumea cunósce aicĭ natura acestorŭ devastărĭ. Se dice — și nu fără temeiu, că ele au fostŭ înscenate de poliță. Celŭ puținŭ faptulŭ, că au pututŭ fi continuate timpŭ de aprope trei óre întregĭ, în centrulŭ capitalei, fără ca poliția sĕ încerce a-le oprí, dă prilegiu la întemeiate bănuelĭ. Poliția nostră nu e tocmai rea, der când o poliță nu scie înfrĕna o bandă de 60—100 de omenĭ, gunoiulŭ capitalei, carĭ diua în ameda mare, în centrulu Bucurescilorŭ, face gălăgiă și comite crime timpŭ de trei óre întregĭ, o astfelŭ de poliță ișĭ pierde dreptulŭ de-a mai fi numită bună. Pe lângă acésta ea prin nepăsarea ei ne-a sguduitŭ în credința ce o avemŭ, că administrația nostră ne scie garanta siguranța publică.

Pentru prestigiulŭ statului românŭ fața cu străinii, dlŭ Maiorescŭ avea totă dreptatea a face interpelarea sa, cu atâtŭ mai vertosŭ, că guvernulŭ în timpu de aprópe 5 lunĭ n'a găsitŭ cu cale a pedepsi pe cei vinovațĭ, nicĭ a-i stigmatisa măcar.

Ședința Camerei a fostŭ sĕrbătorescă. Logia diplomațilorŭ a fostŭ bine cercetată, asemenea tribuna damelorŭ, în care se aflau peste 60 de dame, fruntea societății Bucurescene. Celelalte tribune și galerii erau cu totulŭ îndesuite. Ca vechiu parlamentarŭ românŭ potŭ sĕ vĕ spunŭ, că mai rarŭ se întêmplă la noi ca o ședință sĕ fiă mai bine cercetată.

Domnulŭ Maiorescu a fostŭ mai calmŭ și mai academicŭ ca totdeuna în desvoltarea interpelației sale, care ca formă oratorică a fostŭ sublimă.

Desbaterile au fostŭ purtate din partea minoritățiĭ cu multŭ tactŭ și decență parlamentară; despre maioritate, o spunŭ cu durere nu potŭ dice acelașĭ lucru. cu tóte că doi ministri se inpărtășiră la discusiune — d-lŭ I. C. Brătianu și d-lŭ E. Stătescu.

Moțiunea propusă de d. Maiorescu, care în blânda formă cu care a fostŭ redactată, pare a fi intenționatŭ mai multŭ a dovedi față cu lumea străină, că totuși nu suntemŭ barbarĭ, deși se comitŭ în capitala nostră astfelŭ de lucrurĭ, fŭ respinsă de maioritatea camerei.

Destulŭ de rĕu. Se vede că maioritatea nu a înțeles'o. Greșela s'a comisŭ, ea cade în contulŭ guvernului, care a cerntŭ votulŭ în contra moțiunei, dovedindŭ cu acesta indirectŭ, că în România se potŭ comite crime chiar și în diua mare, rĕmânendŭ nepedepsite.

Acesta este morala votului de erĭ. Ca sĕ fiă bine înțelesă, étă moțiunea d-lui Maiorescu: *Camera, regretândŭ devastările comise în diua de 5 Septemvre 1886 la redacțiile unorŭ diare din capitală, trece la ordinea dilei.*

Aceste devastărĭ, precum bine sciți, au constatŭ în ferestri sparte și mobile stricate, catastive și alte cărțĭ rupte și aruncate pe ferestri, isprăvindŭ greulŭ muncei cu diariștĭ bătuțĭ. Unŭ vandalismŭ, care a intunecatŭ simpatica figură a d-lui prim-ministru, disgustândŭ lumea, chiar în cele mai sincere momente de durere pentru asasinatulŭ îndreptatŭ asupra acestui distinsŭ patriotŭ.

După cum vedeți, este rĕu servitŭ d-lŭ I. C. Brătianu!

Rĕspunsulŭ d-lui I. C. Brătianu a fostŭ forte slabŭ, d-sa s'a perdutŭ în mărirea fapteorŭ partidului liberalŭ, spunendŭ între altele și nostimada, că de nu lupta partidulŭ numitŭ, d-lŭ Maiorescu nu era adĭ ceea ce este, ci pote unŭ dascălŭ orĭ vr'unŭ popă la satŭ. O voce de pe banca ministerială a mai adăugatŭ cuvintele: „în Transilvania“, ceea ce a făcutŭ pe unŭ domnŭ deputatŭ din oposiția sĕ replice: „cuvêntulŭ de Transilvania n'a pututŭ eși decâtŭ din gură grecescă orĭ bulgărescă“!

Și a ghicit'o omulŭ, ceea ce nu era greu, căcĭ în camera d-lui Brătianu suntŭ forte mulțĭ străinĭ, carĭ nu ascundŭ nicĭdecum ura lorŭ cătră Transilvănenĭ. Dealtmintrelea ura acésta, nu sciu comandată e de susŭ, orĭ alta sĕ fiă causa, destulŭ că eu ca omu bĕtrânŭ nu'mĭ aducŭ aminte sĕ fi fostŭ vreodată la noi atâtŭ de lățită ca în timpulŭ de față. *Elementulŭ străinŭ adusŭ la putere o propagă cu multŭ zelŭ. Este bine ca acestŭ lucru sĕ se scie și la d-vóstră peste munțĭ!*

Ședința din 14 (26) l. c. a fostŭ una din cele mai furtunóse din câte s'au vĕdutŭ vreodată în Camera nóstră. Furtuna s'a rădicatŭ îndată la începutulŭ ședinții, în urma înpărtășirei, că N. Fleva a fostŭ rănitŭ în duelŭ de unŭ d. ministru în diminețа acelei dile. Furtuna a duratŭ până la sfершitulŭ ședinței fiindŭ continuu nutrită de maioritate.

Tristă cameră ș'a alesŭ d. I. C. Brătianu!

Bărbatulŭ acesta încungiurându-se mai alesŭ de omenĭ, *carĭ înțelegŭ patriotismulŭ în a se căpĕtui pe ei înșișĭ*, ș'a perdutŭ multŭ din popularitatea sa. Rĕu de totŭ, căcĭ vorŭ trece póte vecurĭ până ce în România se va mai face unŭ omŭ atâtŭ de popularŭ. Cu puterea acesta în mână d. Iónŭ Brătianu putea sĕ clădescă viitorulŭ statului romànŭ, reformândŭ multe ce suntŭ de reformatŭ la noi. In loculŭ acestorŭ reforme s'au deslănțuitŭ patimele aducêndu-se la suprafață ființe problematice, tolerându-se abusulŭ, slăbindu-se mai de totŭ patriotismulŭ, care acum este înlocuitŭ cu chiverniseala, generalisându-se setea de inavuțire »peste nopte« sub masca acțiunii patriotice.

In loculŭ sciinței și a onestitații, adĭ are trecere șiretliculŭ și mișelia, în loculŭ inplinirii datoriei lingușirea și minciuna, în loculŭ patriotismului jertfitoru destrabălarea risipitóre, în locŭ de unire și iubire ură și discordia, în locŭ de sprijinire persecuțiă, în locŭ de muncă onestă, care sĕ te ridice, protecționismulŭ demoralisătorŭ.

La decăderea acésta d. I. C. Brătianu nu este directŭ vinovatŭ, ci indirectŭ fiindŭ rĕu servitŭ de amicii problematicĭ ai d-sale.

Nu este óre dovadă de decadență și faptulŭ, că mișcarea nóstră literară nu a fostŭ atâtŭ de sĕracă, precum este adĭ, nicĭ prin anii 57—65, când eramŭ la începutulŭ formațiunii nostre de statŭ și fórte sĕracĭ de bărbațĭ cu învĕțătură?

Atuncĭ aveamŭ celŭ puținŭ idealurĭ, adĭ nu mai suntŭ nicĭ acestea; atuncĭ progresamŭ, adĭ stămŭ pe locŭ, ba se pare că dămŭ îndĕrĕtŭ în timpurile de tristă memoriă.

Este amarŭ adevĕrŭ, der trebue sĕ se scie, póte că se va afla cineva care sĕ ne strige energicŭ »unde vĕ duceți?“ ca sĕ ne tredimŭ.

Ne-amŭ pre stricatŭ moravurile bune, ce le avuserămŭ din bĕtrânĭ. Și sciți de ce? S'a împrăștiatŭ dispreţulŭ între noi!

De ne mai póte mântuì ceva, este instrucțiunea reformată și ridicată și proectulŭ acestei reforme zace între dosarele camerei, căcĭ, după cum se vorbesce, d-lŭ I. C. Brătianu nu are curagiulŭ sĕ-lŭ pună la ordinea dilei.

Nicĭ atâta urmă nu rĕmâne †.

Visita regelui Milan la regele Carolŭ.

Scirea despre o apropiată visită ce o va face regele Milan alŭ Serbiei la Curtea din Bucurescĭ se confirmă din parte autoritativă și. după cum se scrie din Belgradŭ, a fostŭ primită cu viuă mulțămire în tóte cercurile serbescĭ.

Se lățise în genere credința, că raporturile cu România în urma rĕsboiului sêrbo-bulgarŭ, în timpulŭ căruia simpatiele regatului învecinatŭ arŭ fi înclinatŭ mai multŭ spre principele Alexandru, n'arŭ mai fi așa de cordiale, precum s'au arătatŭ atâtŭ de ostentativŭ cu ocasiunea visitei regelui Carolŭ în anulŭ 1884. Visita de acum a regelui Milanŭ nu se póte considera nicĭdecum ca o contravisită și prin urmare nicĭ ca unŭ actŭ de simplă curtenire. Acestŭ caracterŭ l'a avutŭ călĕtoria regelui Carolŭ în anulŭ 1884, căcĭ încă în anulŭ 1874 făcu regele Milan prima sa visită în Bucurescĭ, pe care a repețit'o după aceea cu ocasiunea călĕtoriei sale la Ploescĭ la împĕratulŭ Alexandru II în timpulŭ rĕsboiului rusoturcŭ.

Apropiata călĕtoriă se consideră în cercurile ce dau mĕsura ca unŭ actŭ eminentŭ politicŭ, care ar ave scopulŭ sĕ stabiléscă o procedere comună a ambelorŭ regate într'unŭ eventualŭ conflictŭ europeanŭ și o atitudine conformă în cestiunea bulgară. Convorbirile începute au doveditŭ simțĕmintele cele mai amicale atâtŭ în cercurile Curțilorŭ, câtŭ și în cele guvernamentale ale celorŭ două state vecine, și facŭ sĕ se spereze cu credință, că resultatulŭ importantei întrevederĭ va fi favorabilŭ.

Pregătirile militare ale Serbiei.

Din Belgradŭ a primitŭ „Pester Lloyd“ o corespondență, în care se spune că Serbia face intinse pregătirĭ militare și se grăbesce cu reorganisarea armatei. La începutulŭ lui Ianuariu au fostŭ chiemațĭ la Belgradŭ toțĭ divisionarii din interiorulŭ țĕrii și sub președința ministrului de rĕsboiu au desbătutŭ formarea nouĕlorŭ cadre ce au sĕ se creeze pentru a doua chiămare și au stabilitŭ dislocarea trupelorŭ. Contrarŭ anilorŭ anteriorĭ contingentulŭ recruțilorŭ s'a ridicatŭ deja la 1 Decemvre așa că formarea nouĕlorŭ cadre va începe deja în luna Februariu.

In același timpŭ se va conchiăma a doua chiămare la eserciții pe timpŭ de 14 dile și se vorŭ face aceste eserciții încă de două orĭ la primăvéră, pentru ca omenii sĕ se deprindă perfectŭ cu noua pușcă. Intrega oștire e înarmată deja cu pușca Mauser-Koka. S'au procuratŭ cantitățĭ marĭ de provisiunĭ. Artileria a eserciatŭ cu nouĕle tunurĭ Bange; la aceste eserciții au luatŭ parte tóte reservele artileriei. In turnătoria dela Kragujevac se crează din materialulŭ de bronzŭ alŭ vechilorŭ tunurĭ unŭ parcŭ mai mare de asediu. In fabrica de cartușe se facŭ pe fiecare di 100,000 cartușe. Peste totŭ în atelierele dela Kragujevac domnesce o mare activitate.

Mai departe se va pune în lucrare unŭ sistemŭ de fortificațiunĭ stabile pentru apĕrarea regatului și împrejurarea, că s'a decisŭ fortificarea Kladovei la granița României, se comenteză forte multŭ, deórece — dice corespondentulŭ — acesta nu póte fi îndreptată contra României. „Agenția Liberă“ însĕ ne-a adusŭ scirea, că Kladova se fortifică tocmai de temă, ca nu cumva într'unŭ eventualŭ rĕsboiu România sĕ ocupe ținutulŭ Kladovei. Cercurile sêrbescĭ dicŭ că acéstă mĕsură e luată contra Rusiei, pentru casulŭ când acésta ar întra în România, ca în 1877.

Conscrierea ambelorŭ chiămărĭ s'a terminatŭ completŭ și în viitorŭ efectivulŭ armatei sêrbescĭ va numĕra 134,000 combatanțĭ, carĭ însĕ abia în anulŭ trecutŭ au pututŭ fi eserciațĭ, și încă forte defectuosŭ. Instrucțiunea oștirei lasă încă multŭ de doritŭ. Cheltuelile acestorŭ pregătirĭ militare suntŭ marĭ. S'au trecutŭ sumele disponibile ale diferitelorŭ ministerie la ministeriulŭ de rĕsboiu, așa că unele reforme se vorŭ amâna; așa ministerulŭ cultelorŭ a trebuitŭ sĕ amâne crearea academiei și pregătirile pentru înființarea unei universitățĭ. Numai ministerulŭ comunicațiunei lucreză grabnicŭ la complectarea rețelei căilorŭ ferate din țeră și face procurărĭ estraordinare de vagóne pentru acestea stau în legătură cu înarmăriie de rĕsboiu.

SCIRILE DILEI.

Fóia oficială „Wiener Ztg.“ publică o provocare, ca cei *obligațĭ la glóte*, calificațĭ pentru serviciulŭ de oficerŭ, sĕ petiționeze fără întârdiere la aceste posturĭ de oficerĭ, cătră autoritatea politică cercuală din loculŭ petiționarului. Se crede că deja în Februarie se vorŭ desemna posturile de oficerĭ la glóte.

—x—

Sâmbătă a fostŭ o întrunire în *Viena* a miniștrilorŭ ungurĭ cu ministri de resortŭ austriacĭ, căreia i-a urmatŭ apoi o conferință comună sub președința contelui Kalnoky. Se atribue mare însemnătate acestei întrunirĭ și conferințe.

—x—

FOILETONU.

Istoria a cincĭ primăverĭ.

(După C. Rupp.)

L'amŭ așteptatŭ cu dorŭ — în urmă a sositŭ! Atâtea speranțe frumose, atâtea planurĭ marĭ nutriamŭ despre viitorulŭ lui; multe, multe ore amŭ petrecutŭ așa în așteptare, oftândŭ cu inima duiósă după densulŭ.

In urmă, când nicĭ n'amu visatŭ, a sositŭ. Da, a venitŭ cu obrăjorii sĕi de rosă aducêndu-ne cu zîmbirea sa raiulŭ, pacea, binecuvêntarea și iubirea. — Cine a fostŭ elŭ? Nimicŭ mai multŭ, decâtŭ unŭ mititelŭ băiat, der care a fostŭ destulŭ de putenicŭ, ca sĕ ne prefacă căsuța în palatŭ, întristarea în veseliă, munca în fericire, și pre noi înșine în omenĭ voioșĭ.

Noi îlŭ guguliamŭ. Ne siliamŭ pe'ntrecute sĕ-i facemŭ pe voiă, măcar-că nicĭ nu ne ințelegea; nu scia elŭ decâtŭ sĕ dormă, sĕ plângă și sĕ surîdă. Nouĕ și atâta nĭ-a fostŭ deajunsŭ. In loculŭ lui vorbiamŭ noi, ne rugamŭ asupra legănașului sĕu, — și țeseamŭ planurĭ despre viitorulŭ lui.

Leagănulŭ lui nĭ-a devenitŭ, afară de părințĭ, și nouĕ cortulŭ mărturiei, aicĭ ni s'a întăritŭ credința, începură a ne luci speranțele și ni s'a prefăcutŭ în votŭ eternŭ iubirea. Aicĭ conveniamŭ în fiă-care di, aicĭ ne adunamŭ, când mergeamŭ de acasă, aicĭ grăbiamŭ decă sosiamŭ de undeva, aicĭ ne petreceamŭ cele mai multe și mai fericite ore din di. Aicĭ veniamŭ numai sĕ ne bucurămŭ, durerile ni le lăsamŭ dincolo de pragŭ.

Așa trecu primăvera dinteiu. După ce ne culegeamu florile, de pe buzele copilașului acestuia, așteptamŭ primulŭ bobocelŭ de rosă, primulŭ glasŭ, ce semĕnă a vorbă. Voia sĕ vorbescă, der buzele'i erau debile, limba grea. — dicea însĕ multŭ prin ochii sĕi prudenți, vorbitorĭ. Noi îlŭ înțelegeamŭ.

Asupra nostră surîdea cerіulŭ, surîdea întrega natură, pe buzele părinților cocheta surîsulŭ fericirei, — și noi încă ne bucuramŭ.

Primăvera a doua a sositŭ. Din mititelulŭ nostru a devenitŭ unŭ puișorŭ drăgălașŭ, ce se târâia pe pămentŭ și a cărui balbutire plătea mai multŭ decâtŭ orĭ ce elocință. — Ruinele de tobe, fliscoi, zurgălaue, păpușĭ de gumă dedeau mărturiă despre o putere destructivă, despre unŭ micŭ tiranŭ, înaintea căruia se închina fiă-care locuitoru alŭ casei liniștite.

Așa e, miculŭ „Pubi“ a fostŭ tiranŭ! Oh, plăcută, ușóră tirăniă!

Și noi trebuia sĕ-i plătimŭ dare scumpă, i-amŭ plătitŭ cu mărgăritarele lacrimelorŭ de bucuriă. Elŭ a fostŭ destulŭ de puternicŭ a le cere, și plăcutŭ fără sfîrșitŭ a le merita!

Pre toțĭ ne cunoscea—numai una mai lipsea, — sĕ ne chiame după nume! O dorință cam timpuriă dela noi.

A venitŭ însĕ primăvera a treia. Acuma ne pronunța numele, ne cunoscea însușirile bune, ne scia spune ce vrea. Mânca cu noi la o mesă, avea mâncările sale preferite, pocalulŭ sĕu micuțŭ, din care numai elŭ bea. Ne silea sĕ-i umblamŭ în voiă, sĕ ne jucămŭ cu elŭ, căcĭ altmintrea se mânia.—Noi nu cutezamŭ a lucra în contră-i. Ne temeamŭ de mânia lui, ne temeamŭ, că-i vomŭ perde grația.

In totŭ loculŭ era și elŭ de față, tóte trebuia sĕ le vedă, căcĭ decă se vedea ignoratŭ, atâta se ruga, atâta plângea, până ce eramŭ constrînșĭ a-lŭ primi și pe elŭ în societate.

Căcĭ așa de bunŭ era elŭ! Pe diua de Crăciunŭ a învĕțatŭ rugăciunile. Cunoscea pe Isusŭ, scia că e micuțŭ ca și elŭ, că iubesce copilașii și că le aduce darurĭ de Crăciunŭ.

Câtŭ de greu nĭ-a fostŭ sĕ așteptămŭ séra de Crăciunŭ. Ne-amŭ făcutŭ eră copii: mama, tata și noi toțĭ.

Și „Pubi“ încă a așteptatŭ cu dorŭ, der nu scia de ce petrecemŭ așa multŭ în sĕptĕmâna Crăciunului în odaia cea din urmă. Ér noi simțiamŭ înainte bucuria cerêscă din séra cea sântă și bucuria mititelului, sufletulŭ nostru se întorcea cu decenii îndĕrĕtŭ delectându-se în suvenirĭ și uitândŭ, că nu mai suntemŭ copiĭ.

Cu câtă grijă le-amŭ întocmitŭ noi tóte — nu ne-amŭ uitatŭ nicĭ de carte cu icóne. Totŭ ce amŭ pututŭ afla prin invențiositatea iubirei le-amŭ grămăditŭ laolaltă începêndŭ dela nucile aurite până la calulŭ de lemnŭ.

Dér cum nu, când îlŭ iubeamŭ așa de multŭ pe miculŭ îngerașŭ!

Când culegeamŭ a patra óră viorele, „Pubi“ șĭ-a lăpĕdatŭ cămășuța și s'a îmbrăcatŭ în ciucurĭ. Timpŭ pururea memorabilŭ în viéța unui băiatŭ! Cu cămășuța deodată șĭ a desbrăcatŭ și natura lărmuitóre.

S'a făcutŭ blândŭ, cugetătorŭ, ascultătorŭ și docilŭ. Scia sĕ mediteze și nu era îndĕrĕtnicŭ, îi plăceau ocupațiunile liniștite. Asculta ore întregĭ vorbele bĕtrânilorŭ și în ochii lui albastri se oglinda curatulŭ lui sufletŭ.

Ii plăceau multŭ povestile și doinele, fără de acelea nu pute adormi.

Ii plăceau cărțile. Tóte hârtiile din casă le umplea cu hieroglife, carĭ representau magasinulŭ inteligiнței sale și de pe carĭ elŭ puté sĕ cetescă și sĕ vorbéscă.

Cu privire la *împărțirea de posturi civile la subofiterĭ*, carĭ șĭ-au terminatŭ serviciulŭ militarŭ, ministrulŭ honvedimei a datŭ următórea ordinațiune: Gagiștii honvedĭ, anume temnicerii de statŭ majorŭ, sergenții majori de statŭ majorŭ, suboficerii supraveghiatorĭ ai academiei Ludovica și măiestrii de artileriă n'au nicĭ unŭ dreptŭ de prioritate asupra posturilorŭ din serviciulŭ civilŭ reservate suboficerilorŭ. Intr'aceea acei gagiștĭ honvedĭ, carĭ au primitŭ deja unŭ certificatŭ pentru astfelŭ de posturĭ ilŭ păstreză pentru durata de timpŭ asigurată prin lege. Acei suboficerĭ, carĭ servescŭ 12 anĭ activŭ, spre a obține unŭ certificatŭ pentru serviciulŭ civilŭ și dorescŭ a fi numițĭ gagiștĭ, se facŭ atențĭ că sĕ caute a obține la timpŭ certificate, deorece în casŭ de intârdiare îșĭ perdŭ dreptulŭ d'a pretinde certificate.

—x—

Scólele din *Prejmerŭ*, care au fostŭ închise vr'o două lunĭ din causa tusei măgărescĭ, s'au deschisŭ fiindŭ bóla stinsă.

—x—

Unŭ casŭ straniu i s'a presentatŭ unui notarŭ publicŭ din *Timișóra*. In cancelaria lui apărură adecă doi țĕranĭ românĭ dintr'o localitate învecinată, însoțițĭ de o frumușică țĕrancă. Acésta era soția unuia dintre cei doi țĕranĭ, care 'șĭ vĕnduse nevasta celuilaltŭ țĕranŭ amicŭ alŭ sĕu și primise chiar o însemnată sumă dela acesta. Toțĭ trei se 'nvoiseră și nu pretindeau nicĭ mai multŭ nicĭ mai puținŭ decâtŭ sĕ le facă notarulŭ unŭ contractŭ de cumpĕrare. Notarulŭ ii făcu sĕ 'nțelegă că astfelŭ de transacțiunĭ nu suntŭ afacerĭ comerciale permise.

—x—

Cum se întrebuințeză sdrențele în *Romanŭ*, Moldova, de Jidanii brutarĭ, ne-o spune diarulŭ localŭ »Romanulŭ", care ține în redacțiunea sa o probă de tóte elementele din care Jidanii hrănescŭ populațiunea sub forma de pâne. Nicĭ paiele, nicĭ sdrențele, nicĭ códele de șórece nu lipsescŭ!!!

—x—

D. doctorŭ *V. Beianŭ*, medicŭ primarŭ alŭ orfelinatului grigorianŭ, profesorŭ la șcóla de maternitate și alŭ facultății de medicină din *Iași*, șĭ-a propusŭ sĕ facă mai multe esperiențe de hipnotismŭ. E póte singurulŭ din toțĭ doctorii mai tinerĭ, care se îndeletnicește seriosŭ cu acéstă interesantă branșă din medicină, branșă desvoltată admirabilŭ prin esperiențele celebrului doctorŭ Charcot la Parisŭ. D. doctorŭ Bejanŭ a ajunsŭ ca, cu o rară abilitate, sĕ potă adormi imediatŭ personele cele mai nervóse, care se potŭ preta mai lesne la hipnotism; d. doctorŭ Bejanŭ dă adeseorĭ experiențe la care convócă și persóne profane din societate; d-sa este distinsŭ doctorŭ specialistŭ ca mamoșŭ, și unŭ bravŭ muncitorŭ, în tóte ramurile sciinței lui Hipocrates, scrie „Rĕsboiulŭ«.

—x—

Cetimŭ în „Românulŭ": Amŭ reprodusŭ erĭ după diarulŭ parisianŭ „Le Figaro« notița privitóre la romanulŭ *„Madame de Presmes*", scrisŭ de unulŭ din compatrioții noștri, care se ascunde sub pseudonimulŭ: *Rodolphe de Vezelay*. Diarulŭ parisianŭ »Le Gaulois«, care ne sosesce astădĭ, anunțândŭ aparițiunea volumului dice: »Volumulŭ va face sensațiune; se află în elŭ povestirea „unei aventurĭ misteriόse pe care cei interesațĭ au ascuns'o cu mare grijă, der ai cărei actorĭ suntŭ forte „bine cunoscuțĭ. Acestŭ romanŭ cu totulŭ modernŭ se „va găsi în curendŭ pe tóte mesele și'n manele tuturorŭ „femeilorŭ frumóse". Er diarulŭ parisianŭ „Le Gilblas", vorbindŭ de *„Madame de Presmes"* de Rodolphe de Vezelay, dice că este o carte pasionantă, în care scene bine alese din vieța parisiană și descrise cu o mare putere de observațiune se urmézǎ una după alta. Vomŭ reveni și noi asupra cărței. Până atuncĭ, felicitațiunile nóstre d-lui Rodolphe de Vezelay pentru succesulŭ ce are lucrarea sa în lumea artistică parisiană."

—x—

Țiganii, schiță istorică, lucrată pentru petrecere după mai mulțĭ autorĭ, de *Iónŭ Popŭ Reteganulŭ*, editura autorului. Blașiu 1887, tipografia seminariului gr. cat.

Revista catolică, apare în fiăcare lună. Fasciculii XI și XII cuprindŭ: 1) Sĕ creămŭ internate pe lângă preparandii. 2) Credința adevĕrată catolică e fericirea și îndestulirea omului (continuare și fine.) 3) Reuniunea învĕțătorilorŭ românĭ gr. cat. din Archidiaconatulŭ Satu-Marelui, aparținĕtóre diecesei de Oradea-Mare. 4) Schițĕ din discursulŭ de primiția, ținutŭ la primiția o. d. Const. Lucaciu în Baia-mare la 21 Noemvre 1886. 5) Corespondențe. 6) O dare de semă. 7) Cronica contimporană. 8) Biserica cea nouă din Sisiescĭ. 9) Poșta Redacțiunei. Directorulŭ periodicului: Dr. *Vasiliu Lucaciu*, Baia-mare, tipografia lui Mihailŭ Molnar 1886.

Der siebenbürgische Volksfreund, foiă de Duminecă pentru orașŭ și provinciă, editorŭ și redactorŭ responsabilŭ *Franz Herfurth*. Cuprinsulŭ fasciculului 1 din 1887: Nr. 1. Zum neuen Iahr. — Ist die Welt fertig? — Eine Notlüge II. — Bilder aus der Hauptstadt. Allerlei aus aller Welt. — Spruche und Splitter. — Rätsel. — Briefkasten. — Marktberichte. — Nr. 2. Der Herr, er führt die Seinen. — Was ist Volkstum? — Eine Notlüge II. Harteneck (Mit Bild). — Reinlichkeit? — Wiegenlied. — Luther-abend in Bistritz. — Scherze und Schwänke. — Allerlei aus aller Welt. — Spruche und Splitter. — Rätsel. — Marktberichte.

Starea învĕțămêntului poporalŭ în comitatulu Bistrița-Năsĕudu.

Inspectorulŭ regescŭ de scóle Dr. Iuliu Havas arată starea învĕțămêntului poporalŭ din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ în raportŭ cu naționalitățile. Resultatulŭ la care ajunge Havas este: Din comitatulŭ Bistrița-Năsĕudŭ suntŭ obligațĭ sĕ cerceteze scóla: 1114 (710) Maghiarĭ, 2946 (2887) Germanĭ și 6718 (6168) Românĭ. Prin cifrele din parontese vrea sĕ arete inspectorulŭ numĕrulŭ propriu alŭ naționalității, er adausulŭ este compusŭ din cei carĭ s'au alăturatŭ la o naționalitate seu alta. De faptŭ, dintre cei obligațĭ, cerceteză scóla: 96.45 Maghiarĭ, 98.82 Germanĭ și 75.33% Românĭ. Așa deră primulŭ locŭ ilŭ ocupă Germanii, pe carĭ Havas i ar recomanda ca modelŭ de imitațiune, decă ar sci, că în crescerea „patriotică" a copiilorŭ scólele nemțescĭ n'ar lăsa nimicŭ de doritŭ.

Alŭ doilea locŭ ilŭ ocupă Maghiarii, pe carĭ Havas îi află într'o stare înflorităre, și decă primăriile comunale ar desvolta destulă energiă întru stirpirea scolelorŭ nepermise jidovescĭ, Maghiarii s'ar afla într'o stare și mai înflorităre. Afară de scólele de statŭ, scóle cu limba de propunere maghiară nu se află în comitatulŭ acesta decâtŭ numai două: una maghiară-săsescă în comuna Zselyk, despre ai cărei locuitorĭ susține că suntŭ Maghiarĭ, cu inimă și sufletŭ ungurescŭ, numai câtŭ confesiunea le este luterană.

Despre locuitorii din comuna Zselyk se susține, că ar fi de origine Românĭ, și Havas, ca sĕ „combată" acéstă asertiune, ne pune înainte numele altui Românŭ, pe fostulŭ conte din Bistrița, Huniadi Zselyk, dela care dice că îșĭ tragŭ originea locuitorii acestei comune.

Ca dovedă ne spune că în acéstă comună și adĭ se află mai multe familii cu numele de Huniade. Havas, vedĭ-bine, că nu scie, orĭ nu vre sĕ scie că Huniadenii încă au fostŭ de sânge curatŭ românescŭ. Dintre scólele nemaghiare se mai află o scólă cu limba de propunere maghiară în comuna Șontaleu (Sofalva) ai cărei locuitorĭ constau și din Românĭ, scóla înse este de confesiunea ev. reformată.

Ultimulŭ locŭ pe terenulŭ învĕțămêntului poporalŭ ilŭ ocupă în acestŭ comitatŭ — după părerea inspectorului de scóle Havas — Românii, carĭ suntŭ representațĭ la scólă prin 76% gr. cat. și 73% gr. or. Scóla o cerceteză Românii numai silițĭ. Se află înse și 7 scóle românescĭ întru tóte corĕspundĕtóre cerințelorŭ legei, dintre carĭ abia la 1—2 ar mai fi ceva de doritŭ în privința cualificațiunei; între aceste 7 scóle numĕră d. Havas și scóla elementară grănițĕrescă din Năsĕudŭ.

Multe din scólele gr. cat. suntŭ forte slabe, er causa o arată Havas: de o parte în desĕvĕrșita sĕrăciă a poporului dela sate, er de altă parte în tendința vicarului episcopescŭ gr.-cat. (Moisilŭ), de a cresce în aceste scóle „Romanĭ după moda vechiă, carĭ sĕ nu vrea sĕ scie că și Românulŭ este cetățenŭ maghiarŭ, ci numai atâta că e Românŭ, și încă Românŭ și nu Valahŭ."

Și mai rĕu stau scólele gr. or. Causa o află Havas în sĕrăcia locuitorilorŭ și în substituirea învĕțătorilorŭ cu teologĭ.

Din totŭ raportulŭ nu respiră, decâtŭ dorințe și tendințe de maghiarisare, ură de naționalitate, invidiă în contra scólelorŭ nemaghiare și erășĭ ură în contra bărbațilorŭ nostri, carĭ se intereseză de instrucția românescă a copiilorŭ.

Băseșcĭ, 7 Ianuariu, 1887.

Domnule Redactorŭ! Diua de 5 Ianuariu st. n. a fostŭ o di de sĕrbătóre pentru micuții scolarĭ din Băsescĭ, și anume multŭ stimatulŭ domnŭ posesorŭ din locŭ și distinsulŭ bărbatŭ George Popŭ a donatŭ micuțilorŭ scolarĭ 16 sumane, 15 căciulĭ, 20 năframe și 20 părechĭ de încălțăminte. Inpărțirea o-a făcutŭ d-sa în persónă la 3 óre după amedĭ în scólă înaintea mai multorŭ locuitorĭ din comună și a pĕrințilorŭ. Scolarii au cântatŭ mai nainte câteva cântărĭ, după carĭ a ținutŭ ilustrulŭ donatorŭ o vorbire pătrundĕtóre desfășurândŭ în ea mărețа sĕrbătóre a nascerei Domnului care urmedă și pe care tótă creștinătatea o așteptă cu mare dorŭ, amintindŭ în ea nascerea, vieța și iubirea cea Dumnedeiască, care o-a avutŭ către omenĭ și mai alesŭ către copii nevinovațĭ și bunĭ cum suntŭ și ei și care iubire o-a și sigilatŭ cu mórtea sa pe cruce. Pĕtrunsŭ fiindu și d-sa de acéstă di măreță vĕdendŭ mai încoio că ei frecventedă regulatŭ scóla și că pe cum e informatŭ din partea bunului lorŭ învĕțătorŭ acolo se pórtă bine și se nisuiescŭ a înainta pe cărarea cea adevĕrată însușindu-șĭ cele bune, bunulŭ Dumnedeu i-a datŭ acelŭ îndemnŭ, ca pe ei sĕ-i remunereze. A înbărbătatŭ micuțele odrasle la purtare bună, la cea mai mare sîrguință în învĕțătură, asigurându-i, că de ii vorŭ împlini sfatulŭ, de altă dată eră se va îngriji sĕ le facă dile plăcute ca acéstă de adĭ.

După aceea a urmatŭ împărțirea darurilorŭ, dândŭ fiă-căruia, după cum s'a arătatŭ că e lipsitŭ. La înpărțire s'au luatŭ în considerațiune cei orfanĭ și sĕracĭ. Se vedea în ochii micuțilorŭ bucuria când îșĭ primeau donurile.

Diua acesta măreță va rĕmâne neștersă din inima micuțilorŭ scolarĭ și'șĭ vorŭ aduce aminte de ea câtŭ vorŭ trăi atâtŭ ei câtŭ și părinții lorŭ.

Bunătatea inimei șĭ-a arătat'o multŭ stimatulŭ d-nŭ George Popŭ și cu Simionŭ Terheșiu, studentŭ de clasa I-mă gimnasială în Blașiu, care e sĕracŭ și orfanŭ sĕ trimițĕndu-i șĭ lui darŭ de Crăciunŭ 5 fl. adecă cincĭ florenĭ. v. a.

Primescă și pe acéstă cale generosulŭ donatorŭ în numele micuțilorŭ scolarĭ și a părinților lorŭ cea mai fierbinte mulțămită. Țină-lŭ pronia divină mulțĭ anĭ sănĕtosŭ, spre bucuria scumpei familii și a întregei comune și spre bucuria scumpei nóstre națiunĭ. Dea cerulŭ sĕ se sporescă numĕrulŭ astorfelŭ de bărbațĭ distinșĭ, căcĭ prin astfelŭ de faple arată că le zace la inimă înaintarea scumpei nóstre națiunĭ. *d.*

Ultime scirĭ.

Berlinŭ, 30 Ianuariu. — *Numirea d-lui locotenentŭ generalŭ Veldy, discipulu favoritŭ alŭ mareșalului de Moltke, ca guvernatorŭ alŭ Strassburgului este privită în sferele militare ca unu actŭ politicŭ forte semnificativŭ în împrejurările actuale.*

Belgradŭ, 30 Ianuariu. — Regele Milanu va pleca în curendŭ la Bucurescĭ. Visita ce regele Serbiei o va face regelui României este privită în cercurile politice ca unu actŭ eminamente politicŭ, avĕndŭ de scopŭ d'a hotărî o acțiune comună a acestorŭ două țĕrĭ precum și rolulu fie-căreia în casulŭ unui conflictŭ europĕnŭ provocatŭ de cestiunea bulgară.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 1 Februariu — Din incidentulŭ unei pertractărĭ disciplinare la opera r., intendantulŭ Keglevich puse pe polițiștĭ sĕ depărteze din sală pe deputatulŭ Komjathy, care funcționa ca apĕrătorŭ. Afacerea va ajunge póte în ședința de adĭ a camerei în discuțiune.

VIENA, 1 Februariu. — După cum anunță diarele, **se așteptă convocarea delegațiunilorŭ în luna Martie, în casŭ când până atuncĭ nu se va lămuri situațiunea.**

DIVERSE.

O moștenire de 640 milione. — Sub acestŭ titlu cetimŭ în „Tablettes de Deux Chareutes," următórea, ciudată istoriă: »In 1876, unŭ Francesŭ, numitŭ Thiery murì în Veneția, după ce lăsă în depositulŭ băncei locale o sumă de 10 milióne, pe care nimenĭ nu o reclama de o camdată și care, sporită prin dobendĭ, ajunse la unŭ capitalŭ însemnatŭ. Sub directoratulŭ lui Bonaparte, acesta primi ordinŭ d'a reclama fondurile ce aparțineau „supușilorŭ francesĭ," și în cele din urmă isbutì a le ridica și a le întrebuința în cheltuelile armatei. Acum, după trecere de două secole, Statulŭ francesŭ se află der debitorŭ alŭ familiei Thiery cu suma cifrată, și fiind-că moștenitorii necontestabilĭ îi reclamă, tesaurulŭ francesŭ va fi nevoitŭ a'i despăgubi. Calculându se acum cifra la care se ridică în 1887 averea de 10 milióne din 1676, ajungemŭ la colosala sumă de lei 640 milione. Lucrulŭ este fantasticŭ!"

Era fără putință a nu-lŭ iubi, a nu-lŭ admira și a nu mulțămi Cerului, pentrucă ni l'a trămisŭ sĕ ne îndulcéscă orele amare.

A sositŭ și primăvera a cincea — carea apoi l'a și dusŭ. Când scia deja ceti fluidŭ și scia a se ruga atâtŭ de frumosŭ, încâtŭ credeamŭ că ne va cere iertare dela Dumnedeu și pentru pĕcatele nóstre, — când amŭ fi pututŭ be cu paharulŭ fericirea, vĕdendŭ înaintarea lui, atuncĭ, oh, atuncĭ s'a ruptŭ bobocelulŭ, și istoria a cincĭ primăverĭ, ecă-o terminată.

Mĭ-aducŭ aminte, într'o seră frigurósă de ernă dăcea mititelulŭ în patŭ, bolnavŭ. In mână îșĭ ține cărticica cu ilustrațiunĭ, lângă elŭ ședea maică-sa. Băiatulŭ se ruga sĕ i dică o doină. Maica ii dicea, der nu gâcia pe care o voesce. In fine o-a nimeritŭ:

Nani nani copilașŭ
Dragulŭ mamei feciorașŭ,
Că mama te a legăna
Și mama ți-a descânta.

Și mama totŭ cânta, er la spatele copilașului stăte fiara: Difteritisulŭ. Intr'unŭ momentŭ nepăditŭ a luatŭ în brațe sufletulŭ adormitŭ și a fugitŭ cu elŭ. Doina mamei totŭ mai suna:

Că mama te-a legăna,
Și mama ți-a descânta.

In casa nóstră nu se mai aude doină, cu mititelulŭ a dispărutŭ și bucuria, numai durerea nĭ-a rĕmasŭ și frânturile de suvenire a câtorva anĭ.

Budapesta, 25 Ian. n. 1887. *P...*

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureșianu

Cursulu la bursa de Viena

din 29 Ianuariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	96 95
Rentă de hârtiă 5%	88 80
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	146.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	103 60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103 60
Bonurĭ rurale transilvane	103 60
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	120 50
Renta de hârtiă austriacă	75.65
Renta de arg. austr.	80 50
Renta de aurŭ austr.	109 20
Losurile din 1860	133.80
Acţiunile băncei austro-ungare	864 —
Act. băncei de creditŭ ung.	287.25
Act. băncei de creditŭ austr.	282.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.—
Napoleon-d'orĭ	10 07
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 15
Londra 10 Livres sterlinge	127.60

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 16 Ianuarie st. v. 1887.

	Cump	vend.
Renta română (5%)	91 1/2	92—
Renta rom. amort. (5%)	92 1/2	93 1/2
» convert. (6%)	86 1/2	87—
Ímpr. oraş. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	101 3/4	102 1/4
» „ „ (5%)	85 1/4	86—
» » urban (7%)	99—	99 1/2
» » » (6%)	91 1/2	92 1/4
» » » (5%)	81 3/4	82 1/2
Banca natională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	17.1/2	18.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01—	2.03—

Cursulu pieţei Braşovu

din 1 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vend.	8.46
Argint românesc	»	8.40	»	8.42
Napoleon-d'orĭ	»	10 02	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.33
Imperialĭ	»	10.30	»	10.33
Galbenĭ	»	5.99	»	6 02
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă. *ADMINISTR. „GAZ. TRANS"*

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucuresci	—	—	—	7.30
Predealu (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovu (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12.00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 / 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2 48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirişŭ	3.58	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clusiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7 38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	-
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	--
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	--
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4 07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	-
Clusiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uiora	1 13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 3[illegible]	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2 48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealu (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucuresci	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8 46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8 20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4 10	5.45	---
Aradŭ	4 30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6.09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7 55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	--

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6 44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6 32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.